

IZ STARE JAPANSKE POEZIJE

d. t. suzuki

NAPOMENE O »NAMU-AMIDA-BUTSU«

Krajnji cilj učenja o Čistoj Zemlji je u tome da se razume značenje »Nembutsu«, kroz koje će njegovi sledbenici dobiti pristup u Čistu Zemlju. U *Nembutsu* se suprotnosti dokidaju i ponovno bivaju izmirene u »postojanosti vere«.

Nembutsu literarno znači »misлити o Budi«. *Nen* (*nein* u kineskom i *smriti* u sanskritu) je »držati u pamćenju«. U šinu to naravno znači više no jednostavno sećanje na Budu, ono je mišljenje o njegovom Imenu, držanje Imena u mislima. Ime se sastoji od šest vrsta slogova: na-mu-a-mi-da-but(s)u u japanskom izgovoru i nan-wu-o-mi-to-fo u kineskom. U stvari, Ime sadrži više no samo Budino ime, jer mu je pridodato *Namu*. *Namu* je *namas* (ili *no-mo*) u sanskritu i znači »obožavanje za Amidu Budu«, i ono je stvoreno da stoji umesto Amidinog »Imena«.

Interpretacija koju šin ljudi daju o »*Namu-amida-butsu*« je više nego literarna, mada ne potpuno mistička i ezoterička. Ona je, u stvari, filofska. Kada se Amida posmatra kao objekat obožavanja, on je čitavim svojim bićem odeljen od stanovišta svoga privrženika. Ali kada je imenu pridodato *Namu*, cela stvar dobija novo značenje, zato što ono tada simboliše sjedinjavanje Amide i privrženika, u kojem dualitet više ne postoji. To, naravno, ne označava da je posvećenik izgubljen u Amidi ili apsorbovan u njemu tako da njegova individualnost više nije održiva kao takva. Jedinstvo ovde postoji kao »*Namu*« plus »*Amidabutsu*«, ali *Namu* (*ki*) nije iščezlo. Ono je tu kao da nije tu. Ova ambivalentnost je misterija *Nembutsu*. U terminima šina to je jedinstvo *ki* i *hō*, i ta misterija se zove nepojmljivost Buda-mudrosti (*Budhājna*). Šin učenja se okreću oko ove ose nepojmljivosti (*fushigi* u japanskom, *acyn-tya* u sanskritu).

Sada vidimo da je *Nembutsu*, ili *Myōgō*, ili »*Namu-amida-butsu*«, u samom središtu šin vere. Kada se ovo iskusi, posvećenik poseduje »postojanost vere«, čak i pre nego što je stvarno uveden u Čistu Zemlju. Jer, Čista Zemlja nije više ono što ga čeka posle smrti, ona je upravo u ovom *sahalokadhātu*, svetu pojedinosti. Prema Saičiju, on odlazi u Čistu Zemlju kao da je to susedna kuća i vraća se kada zaželi u svoju sopstvenu.

1

Srećan sam čovek, stvarno!
Posećujem Čistu Zemlju kad god mi se to
svidi:

Tamo sam i vratio sam se,
Tamo sam i vratio sam se,
Tamo sam i vratio sam se,
»*Namu-amida-butsu*, *Namu-amida-butsu*!«

Kada je Saiči u Čistoj Zemlji, »tamo« stoji za ovaj svet; a kada je u ovom svetu, »tamo« je Čista Zemlja; on je nazad i napred, između ovde i tamo. Činjenica je da on ne vidi razliku između tu dvoje. Često on ide i dalje od toga:

2

Kako sam srećan!
»*Namu-amida-butsu*!«
Ja sam Zemlja Blaženstva,
Ja sam Oja-sama.
»*Namu-amida-butsu*, *Namu-amida-butsu*!«

3

Sjajna u slavi je Budina Čista Zemlja,
A ovo je moja Čista Zemlja!
»*Namu-amida-butsu*! *Namu-amida-butsu*!«

4

O Saiči, gde je tvoja Zemlja Blaženstva?
Moja Zemlja Blaženstva je upravo ovde.
Gde je granična linija
Između ovoga sveta i Zemlje Blaženstva?
Okolo je granična linija.

Za Saičija »*Oja-sama*«, ili »*Oja*«, ne označava samo Amidu samog, već često personificira »*Namu-amida-butsu*«. Za njega su ponekad to troje ista stvar: Amida kao *Oja-sama*, *Myōgō* (»*Namu-amida-butsu*«) i Saiči.

5

Kada te obožavam, O Buda,
To Buda obožava drugog Buda.
I ti si taj koji čini da mi je ta činjenica
poznata, o Buda!
Za tu milost Saiči je veoma zahvalan.

Kada uranjamo u te redove koji bez kraja ističu iz Saičijevih unutrašnjih iskustava »*Namu-amida-butsu*« kao jedinstva *ki* i *hō*, osećamo nešto bezgranično omamljujuće u životu tog bezazlenog *geta*-stvaraoca iz zabačenih krajeva zemlje Dalekog istoka. Ekhart je silovit, zen je skoro nepriступaćan, no Saiči je tako prislan da se čovek oseća kao da stupa u njegovu radionicu i posmatra to iverje drvenih trupaca.

6

O Saiči, šta te navodi na rad?
Radim pod dejstvom »*Namu-amida-butsu*«.
»*Namu-amida-butsu*, *Namu-amida-butsu*!«

7

Kako sam zahvalan!
Sve što činim u ovom svetu —
Moj dnevni rad za izdržavanje —
Sve se to preobraća u izgrađivanje Čiste
Zemlje.

8

Radim u ovom svetu zajedno sa svim
Budama,
Radim u ovom svetu zajedno sa svim
Bodisatvama;
Stičen od strane Oja-same ja sam ovde;
Znam mnoge koji su pre mene hodili ovom
stazom.
Igram u samom središtu *Namu-amida-*
butsu.

Kako sam srećan sa milošću!
»*Namu-amida-butsu*!«

Videti Saičija kako radi skupa s Budama i Bodisatvama, koji ispunjavaju čitav svet, mora biti najdivniji inspirativni prizor. Scena preneti iz Čiste Zemlje! U poređenju s tim, Ekhart izgleda kao da još pruža autočište nečemu od redova-ovoga-sveta. Kod Saičija sve stvari proizilaze iz misterije »*Namu-amida-butsu*«, u kojoj nema razlike između »trnutaka ushićenja« i »ljubavi prema svojim susedima«.

Postoji još jedan aspekt u Saičijevom životu koji čini da on postaje tako blizak životu zen-ljudi. Jer on ponekad uzleće iznad »*Namu-amida-butsu*«, iznad jedinstva *ki* i *hō*, iznad ambivalentnosti ojađenosti i zahvalnosti, bede i radosti. On je »indiferentan«, »nonšalantan«, »ravnodušan« ili

»nezainteresovan« kao da dolazi direktno iz »*ja-stva*« u svojoj svojoj nagosti, u *sono-mama-stvu* stvari.

9

Savršeno sam ravnodušan!
Ni radosti, ni zahvalnosti!
Čak ni bola zbog nedostatka zahvalnosti.

10

»O Saiči, takav kakav si,
Jesi li zahvalan Amidi?«
»Ne, naročitih osećanja ja nemam,
Makar koliko mnogo slušao molitve;
I to bez razloga.«

U svakom slučaju, Saiči je jedan od najdubljih sledbenika šina, jedan koji je stvarno iskustio misteriju jedinstva *ki* i *hō* kao misteriju simbolisanu u »*Namu-amida-butsu*«. Živeo je u svakom trenu svoga života, izvan svih logičkih apsurdnosti i semantičkih nemogućnosti.

11

O Saiči, ja sam najsrećnija osoba!
Potpuno oslobođen od boli svih vrsta,
Uopšte neometan stvarima ovoga sveta.
Čak da ni ne izgovoram »*Namu-amida-*
butsu!«
Spasen sam tvojim milosrdem (O *Amida-*
-san)!
Kako se zahvalan osećam za tu milost!
»*Namu-amida-butsu*!«

12

Dok hodim planinskom stazom, kako mi
prijia pušenje!
Sednem tu sam kraj puta na časak, izvadim
lulu na miru i bez teškoća oblakom
prekrijem misli.
No, ipak sada pođimo kući, odsutni
dovoljno besmo:
pođimo sada kući.
Kako su laki koraci moji dok se kreću ka
kući!
Moje misli su ispunjene povratkom u
Amidinu zemlju.

IZ SAIČIJEVOG DNEVNIKA

16.

Kako sam zahvalan!
Oja-sama je stupio u moje srce
i celo ga obuzeo.
Oblak sumnje je sasvim raspršen,
Ja sam sad spreman da se okrenem zapadu.
Kako sam srećan!
Govoreći »*Namu-amida-butsu*« vraćam se
zapadu.

17.

Da li to đavoli dolaze?
Da li to zmije dolaze?
Ne znam.
Živim svoj život obgrljen rukama *Oja-same*,
Hranjen mlekom »*Namu-amida-butsu*«,
Gledajući lice *Oja-same*.
»*Namu-amida-butsu*!«

32.

Sva čudesna obličja koja je skupio Amida
Kroz svoj vredni život bezbrojnih eona
Ispunila su ovo telo zvano Saiči.
Ona nisu ništa drugo do šest slogova
»*Na-mu-a-mi-da-but(s)u*«.

49.

Umreti — ništa bolje od smrti;
Čovek oseća takvo olakšanje!
Ništa ne prevazilazi to osećanje olakšanja.
»*Namu-amida-butsu*, *Namu-amida-butsu*!«

52.

Kakav Buda! on je stvarno dobar Buda!
Sledi me kud god da idem,
On obuzima moje srce.
Spasonosni glas šest slogova

Čujan je kao jedinstvo kiš i ho⁶ —
Kao »Namu-amida-butsu«.
Uopšte za to nemam reči;
Kako je slatka ta milost!

64.

Sve se glasi u savršenstvu.
Kako zahvalan za milost!
A ne uzimam udela u njoj.
Kako zahvalan za milost!
»Namu-amida-butsu, Namu-amida-butsu!«

73.

Ovaj shaba⁷ svet
Je malo dvorište
u Čistoj Zemlji;
Gledajući to dvorište
Uživam Čistu Zemlju.

75.

Ako je shaba svet različit od Čiste Zemlje,
Bolje da nikad ja ni ne čuh Dharmu:
Ja i ovaj shaba svet i Čista Zemlja i
Amida —
Sve je to jedno »Namu-amida-butsu«.

76.

I ovaj shaba svet tvoj je,
Tu gde je Saičijevo ponovno rođenje
potvrđeno —
To je čajdžinica za tvoje iščekivanje.

98.

»Namu-amida-butsu« je veliko koliko i sam svet;
Sav vazduh je »Namu-amida-butsu«,
I moje srce je veliko srce,
Moje tsuni je osećanje sveta.
Koliko god loš mogao biti Saiči, on te ne može poraziti,
(O, Buda);
Moje tsuni je vođeno tobom,
I sada je spremno za Čistu Zemlju —
Ta milost tvoja, ta milost tvoja!
»Namu-amida-butsu!«

105.

O vi, prijatelji moji, zagledani u svoja srca
ispunjena jadom,
Ne budite navedeni da posumnjate u
Amidino milosrđe
Čak i ako uopšte postoji takva mogućnost.
Ali to je najveća greška koju ste u stanju
da učinite.
Krajnji jad mi, sva kriva bića iskustva,
Treba potpuno da preobratimo u
neprocenjivo blago —
To ćete ostvariti kad sazri karma;
Zbog »Namu-amida-butsu« zbilja se
zбивaju čudesa.

Da »Namu-amida-butsu« zbilja čini čudesa
dokaz je:

Okeani, planine, hrana, voda, drvo
korišćeno za gradnju naših kuća i sve
druge stvari kojima rukuju naša jadna
bića:

Jedno su, i sve su transformacije
»Namu-amida-butsu«.

O vi, prijatelji moji, izvolite zabeležiti tu
istinu,
jer sve je to dug Oja-saminom milosrđu.
Kako se zahvalan osećam za sve to!
»Namu-amida-butsu, Namu-amida-butsu!«

112.

»O Saiči, reci nam koje je vrste ukusa
ukus »Namu-amida-butsu«,
Reci nam koje je vrste ukusa ukus
»Namu-amida-butsu«.

»Ukus »Namu-amida-butsu« je:
Radost koja ispunjava grudi,
radost koja ispunjava jetru,
Kao valovito mreškanje mora —
Bez reči — tek iskaz: Oh, oh!»

115.

Ljubav koja je nadahnula Oja-samu
da ide kroz sve patnje i sve nevolje —

Mišljah da sam bio prost da slušam tu
priču
Ali to beše tek greška, tužna, nalazim.

123.

Saiči u sebi oseća
Beskrajnu reku ludosti
Beskrajnu reku požude;
Tu je vatra što neprestano plamsa —
Ne čudi to plamsanje
Jer Saiči zao je duh.

124.

Saičijevo srce je sama kiša,
Saičijevo srce je k'o kiša i kiša, ono je
sama kiša;
Saičijevo srce je sama magla
kao magla u magli.
Ničeg sem jada nema u Saičijevom srcu.

127.

O Saiči, ti si jadan čovak!
Stas ti je jedva pet stopa,
A pomamno ti srce još juri čitavim svetom.
Saiči je jadan čovek.
Kako jadan!

128.

Oni razumeju što ojađeni su bili,
Ali oni što nisu nikada shvatiti neće:
Ničega tako mučnog k'o uzdisaja nema —
uzdisaja kojih se ne možeš otarasiti.

134.

Biti zahvalan, sve je to laž,
Istina — ničega važnog nema;
I posle toga nema mirovanja misli —
»Namu-amida-butsu, Namu-amida-butsu,
Namu-amida-butsu!«
(S tim se mirno povlačim.)

NAPOMENE:

¹ Myōgō, ming-hao u kineskom, nāmadheya u sanskritu.

² Ovo nas podseća na Ekharta.

³ Ova nema ekvivalenta u našem jeziku. To je i materinstvo i očinstvo, ne u biološkom smislu, već kao simbol nežnosti u ljubavi. Sama, pohvalna rečica, ponekad skraćena na sari koje je manje formalno, a više prijateljski i intimno.

⁴ Na japanskom oni, zli duhovi koji zamenjuju kralja smrti (yamarāja).

⁵ Ki = Jiriki (samo-snaga) = Namu = osoba koja se moli, pokorava = grešnik = Saiči.
⁶ Ho = Amida = Buda = prosvetljenje = tariki (druga snaga) = realnost = Dharna = Oja-sama = Ta-thagata.

⁷ Shaba je »ovaj sveta«, ili sanskritsko sahalokad-hātu, Jōdo je Čista Zemlja, a Gokuraku je Zemlja Blaženstva.

Prepriemio i prema obradi i komentarima
D. T. Suzukija preveo Vladimir Kopicl

Ernst Kirchner: Marcella, 1909-1910

viera benkova-
popitova

varijacije

1.

Predeo, krajičkom oka
uramljen,
blesak svetla u trnju ruža,
u santi sna.
Vrt sabalja
i ples bure.
Glava — neglava giljotinira santu
ružičnjaka.
Laticama sipi dan.

Purpurna rosa u poljskoj travi.

2.

Jutro pali svetlo
u pomaku zore.
U mutnoj vodi miris pukotine.
Lišaj grli drvo —
mnogooka lijana.
Zvone metalne posude
šuma.
Svetlost se razliva,
buja,
plavi se
vatra — voda.
Suma gori.

3.

Rasapnut borov evor
otvara rane drvetu.
Pod korom bora sklizaj
suve krljušti ribe.
Beg svetla u travu
sa sokom na jeziku.
Raskoljena mladica
miriše smolom i srži.
U vilovnom danu gasnu šume.
Strug opipava drvo
majstor drvenu sviralu.
Preplašeno u šiblje
sipi borovinom.

Na usnama drveća
drvene svirale.

4.

Ljubavnici trenu
čitaju sudbine iz dlana.
Na sivim maglinama ljubičaste vatre
pretnje.
Stiku sudbine
traže...

5.

Kuća klizi
spada malter godina.
Podupiremo ie uspomenom.

U pesku korov pušta korene
i omamljena jova.
Larve neljubavi
pod pragom kuće.
Svrđaju do kosti.

Presečena duga
nad lukom ljubavi i okrilja.

Gorčika, gorčika...

Sa slovačkog prevela Branka Rom